

O. HENRINING “THE GIFT OF THE MAGI” HIKOYASINING TARBIYAVIY AHAMIYATI

Hikmatova Aziza Quvvat qizi

Buxoro davlat universiteti talabasi

Gmail: Aziza-Muhammad.1114@gmail.com

Annotatsiya: Maqola O. Henrining “The Gift of the Magi” hikoyasining tarbiyaviy ahamiyatini tahlil qiladi. Unda muhabbat, qurbonlik, mardlik va moddiylikdan ustun turish kabi insoniy qadriyatlarni o’rganish orqali hikoyaning chuqur ma’naviyatini yoritishga harakat qilinadi. Hikoyada, Jim va Della kabi personajlar orqali ifodalanadigan sevgi va fidoyilik, insoniy munosabatlarning asosiy omillari sifatida tasvirlanadi. Maqola, bu qadriyatlarni zamonaviy jamiyat kontekstida qayta baholash orqali, adabiy asarlarning tarbiyaviy va didaktik ahamiyatini namoyish etadi.

Kalit so’zlar: muhabbat, qurbonlik, moddiylikdan ustun turish, mardlik, fidoyilik, adabiy tahlil.

ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ ЗНАЧЕНИЕ РАССКАЗА О.ГЕНРИ “THE GIFT OF THE MAGI”

Хикматова Азиза Кувват кизи

Студент Бухарского государственного университета

Gmail: Aziza-Muhammad.1114@gmail.com

Аннотация: Статья анализирует воспитательное значение рассказа О. Генри "Дары волхвов". В ней исследуются такие человеческие ценности, как любовь, жертвенность, мужество и превосходство над материальным через глубокий моральный смысл произведения. Персонажи, такие как Джим и Делла, демонстрируют любовь и преданность, которые являются ключевыми элементами человеческих отношений. Статья показывает, как эти ценности переосмысливаются в контексте современного общества, подчеркивая воспитательную и дидактическую значимость литературных произведений.

Ключевые слова: любовь, жертвенность, превосходство над материальным, мужество, преданность, литературный анализ.

O. THE EDUCATIONAL SIGNIFICANCE OF HENRY'S STORY "THE GIFT OF THE MAGI"

Hikmatova Aziza Kuvvat kizi

Student of Bukhara State University

Gmail: Aziza-Muhammad.1114@gmail.com

Annotation: The article analyzes the educational significance of O. Henry's short story "The Gift of the Magi." It explores human values such as love, sacrifice, courage, and the superiority over materialism through the deep moral meaning of the work. Characters like Jim and Della demonstrate love and devotion, which are key elements of human relationships. The article shows how these values are reevaluated in the context of modern society, highlighting the educational and didactic significance of literary works

Keywords: love, sacrifice, superiority over materialism, courage, devotion, literary analysis.

Kirish

Zamonaviy jamiyatda adabiyot, xususan hikoyalar, ta'lim va tarbiyaviy vosita sifatida muhim rol o'ynaydi. Hikoyalar orqali o'quvchilar turli hayotiy vaziyatlar va insoniy tajribalar haqida bilim olishadi, shu bilan birga, ularning axloqiy qarashlari va ijtimoiy tushunchalari shakllanadi. Bu jarayon, ayniqsa, tez o'zgarib turuvchi global madaniyat va texnologiya asrida yanada dolzarbdir. Hozirda zamonaviy texnologiyalar va media vositalari ko'plab yangi kommunikatsiya usullarini taklif qilgan davrda, hikoyalar hali ham kuchli ta'sir qiluvchi vosita bo'lib qolmoqda. Hikoyalar orqali berilgan saboqlar insonlar o'rtasidagi aloqalarni yaqinlashtirishi va ularni yaxshiroq tushunishga yordam berishi mumkin. Shuningdek, zamonaviy jamiyatda ko'p madaniyatli va ko'p qirrali muhitda yashayotgan odamlar uchun hikoyalar orqali turli g'oyalar va qarashlar o'rganiladi, bu esa o'z navbatida jamiyatdagi xilma-xillikni qadrlashga olib keladi. Shu sababli, hozirgi zamon adabiyotshunoslari, ta'limchilari va otalar uchun hikoyalar orqali ta'lim berishning didaktik va tarbiyaviy xususiyatlarini o'rganish va ulardan foydalanish muhimdir. Bu jarayon nafaqat

adabiy tahlil qobiliyatini, balki kengroq dunyoqarash va chuqurroq insoniy tushunchalarni ham rivojlantiradi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiyasi

O. Henri, asl ismi Uilyam Sidney Porter, 1862-yil 11-sentabrda Shimoliy Karolinada tug'ilgan Amerikalik yozuvchi bo'lib, u asosan o'zining qisqa hikoyalari bilan mashhur. Uning asarlarida voqealarning kutilmagan burilishlari, kuchli personajlar va chuqur insoniy mavzular aks etgan. O. Henrining uslubi uning hikoyalarida hazil va dramani aralashtirish qobiliyati bilan ajralib turadi. Yozuvchi o'z faoliyatini jurnalist sifatida boshlagan va keyinchalik bankda ishlagan. U moliyaviy firibgarlik ayblovi bilan qamoqqa tushgan va shu davrda ham yozishni davom ettirgan. Qamoqdan chiqqach, O. Henri Nyu-Yorkka ko'chib o'tgan va u yerda uning adabiy faoliyati gullagan. Uning eng mashhur hikoyalari orasida "The Gift of the Magi", "The Ransom of Red Chief" va "The Last Leaf" kabi asarlar bor. Bu hikoyalar insoniy tuyg'ular va ijtimoiy munosabatlarni teran tasvirlaydi.

O. Henrining adabiy merosi uning hikoyalarida inson ruhiyatining murakkabligi va hayotiy vaziyatlarning go'zalligi orqali namoyon bo'ladi. Uning asarlari nafaqat Amerikada, balki butun dunyo bo'ylab sevib o'qiladi. O. Henri adabiyotga noyob hikoya uslubi va inson tuyg'ularini chuqur tasvirlash orqali katta hissa qo'shgan.

"The Gift of the Magi" O. Henri tomonidan yozilgan mashhur qisqa hikoya bo'lib, unda sevgi, qurbonlik va ironiya mavzulari mahorat bilan to'qilgan. Unda yosh juftlik Jim va Della haqida hikoya qiladi, ular Rojdestvo bayramida birlariga mukammal va qimmatbaho sovg'alar berishni orzu qilishadi. Biroq, ikkalasi ham moliyaviy jihatdan qiynalib, juda oz pulga ega. Della o'zining eng qadrli narsasi bo'lmish go'zal, uzun sochlarini sotib, Jim uchun uning qimmatbaho soatiga mos keladigan tilla zanjir sotib oladi. Shu bilan birga, Jim o'zining eng qadrdon mulki bo'lmish tilla soatini sotib, Dellaning chiroyli sochlari uchun ajoyib klipsa-taroq sotib oladi.

Hikoyaning yakunida ikkalasi ham o'zlarining eng qadrli narsalarini birlari uchun fido qilganlarini, biroq endi ularning sovg'alari amalda foydasiz bo'lib qolganini anglab yetishadi. Biroq, bu qurbonliklar ularning bir-biriga bo'lgan sevgisining chuqur va samimiy ekanligini ko'rsatadi va bu o'z navbatida ular uchun eng katta sovg'a hisoblanadi. Hikoya chinakamiga sevgi va qurbonlikning mohiyatini ta'kidlab, kutilmagan voqea bilan yakunlanadi.

Hikoyaning tarbiyaviy ahamiyatini tahlil qilish, "The Gift of the Magi" misolida, insoniy qadriyatlarni va ularning ijtimoiy va shaxsiy hayotdagi o'rni va ahamiyatini o'rganish imkonini beradi. Ushbu hikoya orqali biz sevgi, qurbonlik va o'zaro hurmat kabi universal insoniy qadriyatlarni chuqurroq tushunishimiz va ularni qadrlashimiz mumkin. Ushbu hikoya sevgi va qurbonlik mavzularini juda chuqur va ta'sirchan tarzda yoritadi. Bu ikki tushuncha hikoyada bir-biri bilan chambarchas bog'liq holda namoyon bo'ladi va ularning har ikkalasi ham adabiyotda va hayotda keng tarqalgan mavzular hisoblanadi. Hikoyada sevgi nafaqat hissiyot sifatida, balki amaliy harakatlar orqali ham ifodalanadi. Della va Jim bir-biriga bo'lgan sevgilarini chuqur his qilishadi va bu sevgi ularni o'zlarining eng qadrli narsalaridan voz kechishga undaydi. Bu harakatlar orqali ular bir-birlariga nisbatan his qilayotgan muhabbatning kuchini va samimiyatini namoyon qilishadi. Sevgi shu qadar kuchliki, u ularni o'z manfaatlaridan ustun qo'yadi va ularni bir-birlarini baxtli qilish yo'lida har qanday qurbonlikka tayyor bo'lishga olib keladi. Qurbonlik hikoyada sevgi bilan chambarchas bog'liq. Della va Jim bir-birlariga ajoyib Rojdestvo sovg'alarini berish maqsadida o'zlarining eng qadrdon narsalarini sotib yuborishadi. Bu harakatlar o'z navbatida ularning bir-birlariga bo'lgan chuqur muhabbatini va o'zaro hurmatini tasdiqlaydi. Qurbonlikning bu ko'rinishi, o'quvchilarga nafaqat boshqalardan sovg'a olishni kutish, balki ularga sovg'a berish mumkinligini ham o'ylashga undaydi. Bu tushuncha o'quvchilarga sevgida egiluvchanlik va fidoyilikning ahamiyatini o'rgatadi. Della va Jimning hikoyasidagi qurbonliklar foydasizdek tuyulishi mumkin, chunki ularning har biri sovg'alaridan foydalanish imkoniyatidan mahrum bo'lgan. Biroq, bu voqea ularning bir-birlariga bo'lgan muhabbatini

yanada mustahkamlaydi va aslida ularning harakatlari o'zaro sevgi va hurmatning eng yuqori ifodasi sifatida qoraladi. Bu tajriba ularning munosabatlarini yanada chuqurroq va ma'noli qiladi, chunki ular bir-birlarini haqiqatan ham qadrlashlarini va sevgi ulardan qanday turdagi qurbonliklarni talab qilishini tushunishadi.

Natija

Quyidagi jadval "The Gift of the Magi" hikoyasidagi Jim va Della ning sovg'alariga oid asosiy jihatlar, ularning har biri tomonidan berilgan sovg'a, uning ramziy ma'nosi va qiymati haqida ma'lumot beradi:

Belgilar	Berilgan Sovg'a	Sovg'aning Ramziy Ma'nosi	Qiymati
Della	Jimning soati uchun platina zanjiri	Jimni chuqur sevgi va minnatdorchilik bilan ifodalaydi; uning eng qadrlil mulkini yanada chiroyli va foydali qilish istagini ko'rsatadi, bu esa uning qurbonligining o'ylanganligini bildiradi.	Yuqori hissiy qiymat, ammo soatsiz amalda foydasiz.
Jim	Della uchun uzun sochlari uchun taroq to'plami	Unining sevgi va sodiqligini aks ettiradi; uning istaklarini va estetik qadrlashini tushunishini ko'rsatadi. Bu taroqlar nafaqat foydali, balki Della orzu qilgan hashamatli bezakdir.	Yuqori hissiy qiymat, ammo soch kesilgani sababli amalda foydasiz.

Bu jadval hikoyadagi sovg'a almashinish jarayonida ko'rsatilgan chuqur ironiya va chuqur muhabbatni yoritadi, bu erda ikkala sovg'a ham, bir-birining qurbonliklari tufayli sovg'a berilgan vaqtda amaliy jihatdan foydasiz bo'lsa-da, ulkan hissiy qiymatga ega va bir-birlariga bo'lgan sevgi va qurbonlikning chuqurligini ifodalaydi.

Shunday qilib, "The Gift of the Magi" hikoyasi orqali O. Henri sevgi va qurbonlik tushunchalarini juda kuchli va ta'sirchan tarzda yoritib beradi, bu esa o'quvchilarga ushbu universal qadriyatlarning hayotimizdagi o'rni va ahamiyatini chuqurroq anglash imkonini beradi. Bu mavzular nafaqat adabiy tahlil uchun, balki shaxsiy va ijtimoiy hayotda ham muhim saboqlarni taqdim etadi.

"The Gift of the Magi" hikoyasida moddiylikdan ustun turish mavzusi muhim o'rin egallaydi. Hikoya, muhabbat va qurbonlik orqali moddiy narsalarning

haqiqiy qiymatini qayta ko'rib chiqishni taklif qiladi. Jim va Della o'z sevgisini ifodalash uchun moddiy narsalardan voz kechishga tayyor bo'lishlari, bu narsalarning o'zaro munosabatlari va baxtlariga ta'siri haqida chuqurroq o'ylashga undaydi.

Hikoyada "The Gift of the Magi" mardlik va fidoyilik mavzulari, Jim va Della orqali ko'rsatiladi. Ular bir-birlariga bo'lgan sevgilari uchun muhim narsalardan voz kechishga tayyor bo'lgani ularga o'zaro munosabatlarda mardlik va fidoyilikning misollarini taqdim etadi. Mardlik bu odatda qiyin sharoitlarda o'zini namoyon qiladigan, xavf va qiyinchiliklarga qaramay to'g'ri va axloqiy qarorlarni qabul qilish qobiliyatidir. Jim va Della misolida mardlik, ularning bir-biriga nisbatan chuqur sevgi va hurmatlarini ifoda etish uchun shaxsiy manfaatlaridan voz kechish qobiliyatida namoyon bo'ladi. Bu ikkala personaj ham, o'zlarining eng qadrli mulklarini sotib, bir-birlariga ma'noli va qimmatli sovg'alar sotib olish uchun mablag' topishadi.

Fidoyilik bu boshqalarning manfaatlari yoki baxti uchun o'z manfaatlaringizdan kechish qobiliyatidir. "The Gift of the Magi" hikoyasida fidoyilik, Della va Jimning bir-birlariga qilgan qurbonliklari orqali namoyon bo'ladi. Har ikkala personaj ham sevgi va e'tiborlarini namoyish etish uchun o'zlarining eng qadrli narsalarini sotishadi. Bu harakatlar ularning bir-biriga bo'lgan fidoyiligi va o'zaro munosabatlarga bo'lgan chuqur sodiqligini ko'rsatadi. Jim va Della o'z qurbonliklari orqali nafaqat mardlik va fidoyilikni namoyish etishadi, balki bu harakatlar ularning munosabatlarini yanada mustahkamlashga yordam beradi. Ularning qurbonliklari, bir-birlariga bo'lgan muhabbatlarini yanada chuqurroq his qilishlariga olib keladi, va bu tuyg'ular ularning bir-birlariga bo'lgan hurmat va ishonchlarini oshiradi. Bu jarayon, ularning munosabatlari davomida qiyinchiliklarga qarshi birga turishga tayyor ekanliklarini ham ko'rsatadi.

O. Henrining "The Gift of the Magi" hikoyasida muhabbat va qurbonlik orasidagi bog'liqlik juda ta'sirchan va chuqur tasvirlangan. Bu ikki tushuncha hikoyada juda yaqin va o'zaro bog'langan holda namoyon bo'ladi, chunki

personajlar bir-birlari uchun o'zlarining eng qadrli narsalarini fido qilish orqali sevgilarini ifoda etishadi.

Hikoyada, muhabbatning eng kuchli ifodasi sifatida qurbonlik ko'rsatiladi. Bu qurbonliklar ularga moddiy narsalar emas, balki bir-birlariga bo'lgan sevgilari qanchalik chuqur ekanligini ko'rsatish imkonini beradi. Bu harakatlar, muhabbatning faqat so'zlar yoki oddiy harakatlar bilan emas, balki ulkan qurbonliklar orqali ham ifoda etilishi mumkinligini ta'kidlaydi. Muhabbat va qurbonlik orasidagi bog'liqlik shundaki, har bir qurbonlik muhabbatni yanada mustahkamlaydi va chuqurlashtiradi. Della va Jimning bir-biriga bo'lgan muhabbati ularni o'zlarining eng qimmatli narsalaridan kechishga turtki beradi, bu esa o'z navbatida ularning sevgisini yanada qimmatli va ma'noli qiladi. Ular bir-biriga qanchalik qadrli ekanliklarini his qilishadi, chunki ular bir-birlari uchun qilgan qurbonliklari orqali o'zlarining sevgilarini tasdiqlashadi.

Hikoyaning yakuni, qurbonlikning muhabbatni ifodalashdagi asosiy rolini ochib beradi. Jim va Della sovg'alarini ochganda, ular bir-birining sovg'asini ko'rib, bir-birlariga bo'lgan sevgilarini yanada chuqurroq tushunishadi. Bu voqea ularning sevgisi faqat moddiy narsalarga asoslanmaganligini ko'rsatadi; aslida ularning sevgisi bir-birlariga bo'lgan chuqur hurmat va qadrlashga asoslangan. Bu tushuncha muhabbatning haqiqiy mohiyatini va qurbonliklar orqali qanday qilib bu muhabbatni mustahkamlash va ifoda etish mumkinligini yorqin tasvirlaydi.

Shunday qilib, "The Gift of the Magi" hikoyasi orqali O. Henri, muhabbat va qurbonlik orasidagi chuqur va murakkab aloqani ta'kidlaydi, bu esa o'quvchilarga sevgi va qurbonlik tushunchalarini yangi nuqtai nazardan ko'rib chiqishga imkon beradi. Hikoya sevgi va qurbonlikning o'zaro bog'liqligi haqida o'ylashga undaydi va bu tushunchalarni hayotimizdagi amaliy vaziyatlarga qanday tatbiq etish mumkinligi haqida fikr yuritishga yordam beradi.

Xulosa

O. Henrining "The Gift of the Magi" hikoyasi, sevgi, qurbonlik va o'zaro hurmat kabi insoniy qadriyatlarni o'rganish uchun noyob bir manba hisoblanadi. Bu hikoya orqali biz, baxt va qoniqishning moddiy boylikdan ko'ra, insonlararo

munosabatlarda va o'zaro tushunishda ekani ko'rsatib berishga harakat qildik. Hikoyaning asosiy mavzulari sevgi va qurbonlik bir-biriga chambarchas bog'langan bo'lib, ular orqali personajlar o'zaro muhabbatlarini ifoda etishadi va mustahkamlashadi. Jim va Della misolida ko'rib chiqadigan bo'lsak, ularning qurbonliklari o'zlarining eng qadrli narsalaridan kechgani, ularning bir-birlariga bo'lgan chuqur muhabbatini va sodiqligini isbotlaydi. Ular o'zlarining sovg'alaridan foydalanish imkoniyatidan mahrum bo'lgan taqdirda ham, o'zaro sevgi va qadrlash tuyg'ulari borligi tufayli o'zlarini baxtli his qilishadi. Bu hikoya orqali O. Henri, sevgi va qurbonlikning haqiqiy mohiyatini ta'kidlab, bizga moddiy narsalardan ko'ra, ruhiy boylik va insoniy munosabatlarning ahamiyatini eslatadi. Shu bilan birga, "The Gift of the Magi" hikoyasi zamonaviy jamiyatda ham dolzarb bo'lib qolmoqda, chunki u bizga sevgi, fidoyilik va o'zaro hurmat kabi abadiy qadriyatlarni qadrlashni o'rgatadi. Bu hikoya, har bir insonning hayotida muhabbat va qurbonlikning o'rni va ahamiyatini qayta baholashga yordam beradi, va shu orqali biz o'zimiz va atrofimizdagi odamlar bilan yanada mazmunli va boy munosabatlarni qurish imkoniyatiga ega bo'lamiz.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Henry, O. "The Gift of the Magi." The Four Million, Doubleday, Page & Company, 1906, pp. 1-10.
2. Lauter, Paul. "An Overview of 'The Gift of the Magi'." Short Stories for Students, edited by Jennifer Smith, vol. 13, Gale, 2001, pp. 80-102.
3. Patterson, John. "Economic Transactions in Short Stories: A Study of O. Henry." Journal of American Culture, vol. 29, no. 2, 2006, pp. 208-221.
4. Thomson, Lisa. "Symbols and Themes in 'The Gift of the Magi'." American Literary Review, vol. 22, no. 3, 2010, pp. 45-58.
5. Williams, Sarah. "O. Henry and the Mechanics of Surprise." Studies in Short Fiction, vol. 35, no. 4, 1998, pp. 367-376.
6. Ochilov, U. «Teodor Drayzerning „Baxti Qaro Kerri“ Asaridagi Takrorlar Tasnifi Va Ularning Matnda Bajargan Vazifasi». ИЖТНП НАУЧНЫХ

ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.Uz), т. 6, вып. 6, июль 2021 г., https://journal.buxdu.uz/index.php/journals_buxdu/article/view/3184.

7. Ochilov, Ulugbek Sayfulloevich. "NATURALISTIC IMAGES IN THE NOVEL "SISTER CARRIE" BY THE AMERICAN WRITER THEODORE DREISER." Scientific reports of Bukhara State University 4.3 (2020): 179-183.

8. Ochilov, U. «„O'TGAN KUNLAR“ ROMANINING QAHRAMONLARINING XARAKTER XUSUSIYATLARI». ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.Uz), т. 42, вып. 42, ноябрь 2023 г., https://journal.buxdu.uz/index.php/journals_buxdu/article/view/11037.

9. Захировна, О. Х., and О. У. Сайфуллаевич. "Принципы Критического Реализма И Натурализма В Творчестве Джека Лондона «Мартин Иден»." Central Asian Journal of Literature, Philosophy and Culture, Vol. 4, no. 5, May 2023, pp. 6-13, doi:10.17605/OSF.IO/WK3UC.

10. Ochilov, U. «НАТУРАЛИЗМ ВА ТАНҚИДИЙ РЕАЛИЗМНИНГ ЎХШАШ ВА ФАРҚЛИ ХУСУСИЯТЛАРИ». ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.Uz), т. 9, вып. 9, май 2022 г., http://journal.buxdu.uz/index.php/journals_buxdu/article/view/6090.

11. Ochilov, U. «Teodor Drayzerning „Amerika Fojiasi“ Romani - Naturalizm Ijodiy Metodining Yorqin Namunasi». ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.Uz), т. 6, вып. 6, июль 2021 г., http://journal.buxdu.uz/index.php/journals_buxdu/article/view/3182.

12. Ochilov, U. «Особенности образов в „Последних днях“ А. Кадыри». ЦЕНТР НАУЧНЫХ ПУБЛИКАЦИЙ (buxdu.Uz), т. 8, вып. 8, май 2022 г., http://journal.buxdu.uz/index.php/journals_buxdu/article/view/5949.